

SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR
New Syllabus For B.A. PART - III - Political Science
(w. e. f. June 2009)

Paper No. IV	-	Government and Politics of Maharashtra
Paper No. V	-	Political Sociology
Paper No. VI	-	International Politics
Paper No VII	-	Comparative Government & Politics
Paper No. VII	-	Western Political Thought

Paper - IV - Government and Politics of Maharashtra

SECTION - I

1. Formation of Sanyukta Maharashtra
 - a) Sanyukta Maharashtra movement
 - b) Obstacles in the formation of Maharashtra
2. Socio - Economic determinants of Politics of Maharashtra
3. Political parties and Pressure Groups in Maharashtra : Ideology and Programmes
4. Politics of coalitions in Maharashtra - its Causes and effects.

SECTION - II

5. Legislative Assembly, Legislative Council - Composition, Powers and Functions.
Law making process.
6. a) Governor, Chief Minister and Council of Ministers
b) High Court - Composition, Powers and Functions
7. Local Self Government :- (Rural)
Zilla Parishad, Panchayat Samiti and Gram panchayat - Composition, Powers and Functions,
73rd Constitutional Amendment.
8. Local Self Government : - (Urban)
Municipal Corporation, Municipality - Composition, Powers and Functions.
74th Constitutional Amendment.

मराठी भाषांतर

महाराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण - पेपर क्र.- ४

विभाग - १

१. संयुक्त महाराष्ट्राची निर्मिती -
 - अ) संयुक्त महाराष्ट्र निर्मितीची चळवळ
 - ब) महाराष्ट्र निर्मितीतील अडथळे
२. महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे समाजिक - आर्थिक निर्धारक घटक
३. महाराष्ट्रातील राजकीय पक्ष आणि दबाव गट :- विचारप्रणाली आणि कार्यक्रम.
४. महाराष्ट्रातील आघाड्यांचे राजकारण :- उदयाची कारणे आणि परिणाम

विभाग - २

५. विधानसभा, विधान परिषद - रचना, अधिकार व कार्ये, कायदे निर्मितीची प्रक्रीया.
६. अ) राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रिमंडळ
ब) उच्च न्यायालय - रचना, अधिकार व कार्ये
७. स्थानिक स्वराज्य संस्था - (ग्रामीण)
जिल्हा परिषद, पंचायत समिती आणि ग्रामपंचायत - रचना, अधिकार व कार्ये.
७३ वी घटना दुरुस्ती
८. स्थानिक स्वराज्य संस्था - (शहरी)
महानगरपालिका, नगरपालिका - रचना, अधिकार व कार्ये.
७४ वी घटना दुरुस्ती

Reference Books : -

1. Phadke Y.D. : Politics & Language, Himalaya Publishing House, 1979
2. Usha Thakkar, Mangesh Kulkarni (ed) : Politics in Maharashtra, Himalaya Publishing House, 1995

3. Lele Jayant : Elite Pluralism and Class Rule, Popular Prakashan, Bombay 1982
4. Frankel & Rao (ed) : Dominance & state power in modern India, Vol. II
Oxford University Press (pp. 115 - 211)
5. Baviskar B.S. : The Politics of Development - sugar Co - operatives in Rural
Maharashtra, Oxford University Press, 1980
६. पेंडसे लालजी : महाराष्ट्राचे महामंथन, साहित्य संघ प्रकाशन, १९६५
७. बेडेकर दि. के. : संयुक्त महाराष्ट्र
८. गडकरी जयंत : महाराष्ट्र शासनाचे संघटन, महाराष्ट्र शासन प्रकाशन .
९. व्होरा आणि पळशीकर (संपा) : महाराष्ट्रातील सत्तांतर, ग्रंथाली प्रकाशन, १९९६.
१०. पळशीकर, कुलकर्णी (संपा) : सत्तासंघर्ष, समकालीन प्रकाशन, पुणे - २००७.
११. पळशीकर, बिरमल (संपा) : महाराष्ट्राचे राजकारण, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे - २००७
(द्वितीय आवृत्ती)
१२. बेडकिहाळ, सुराणा (संपा) : आजचा महाराष्ट्र, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे.
१३. पळशीकर सुहास : जात व महाराष्ट्रातील सत्ताकारण, सुगावा प्रकाशन, पुणे - २००३
१४. भोळे, बेडकिटाळ (संपा) : बदलता महाराष्ट्र, आंबेडकर आकादमी, सातारा -२००२
१५. सुमंत, पुंडे (संपा) : महाराष्ट्रातील जातीसंस्थाविषयक विचार, प्रतिमा प्रकाशन
पुणे -१९९८
१६. पाटील पी.बी. : पंचायत राज्यव्यवस्था समिती अहवाल
१७. जैन अशोक : महाराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण, सेठ प्रकाशन, मुंबई -१९९८
१८. शिरसीकर व.मं. : आधुनिक महाराष्ट्राचे राजकारण, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन,
पुणे - १९६० - २०००

Paper - V- Political Sociology

SECTION - I

1. Political Sociology :- Meaning, Definition, Nature and scope of Political Sociology
2. Approaches to Study Political Sociology :-
 - a) Marxist Approach
 - b) System Approach

3. Political Culture :- Meaning, Definition, Classification, Influencing factors and Importance of Political Culture.
4. Political Socialisation :- Meaning and Definition, Features, agencies of Political Socialisation. Importance of Political Socialisation

SECTION - II

5. Political Participation :- Meaning, Definition, Nature means of Political Participation and problems of Political Participation
6. Political Communication : - Meaning, Definition, Nature karl.w. Deustsch's Theory of Communication, means and importance of Political communication.
7. Political Elites :- Meaning, Definition, Factors responsible for emergence of Elites Pareto's circulation Theory of Elites, Political Elites and Democracy
8. Political Change :- Meaning, Definition, Nature, Factors influencing and importance of Political Change.

मराठी भाषांतर

राजकीय समाजशास्त्र - पेपर क्रं. - ५

विभाग - १

१. राजकीय समाजशास्त्र :- राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ, व्याख्या, स्वरूप आणि व्याप्ती.
२. राजकीय समाजशास्त्राच्या अभ्यासाचे दृष्टिकोण :-
अ) मार्क्सवादी दृष्टिकोण ब) व्यवस्थात्मक दृष्टिकोण
३. राजकीय संस्कृती :- अर्थ, व्याख्या, वर्गीकरण (प्रकार), राजकीय संस्कृतीवर प्रभाव टाकणारे घटक आणि राजकीय संस्कृतीचे महत्त्व.
४. राजकीय सामाजिकरण :- अर्थ आणि व्याख्या, वैशिष्ट्ये, राजकीय सामाजिकरणाची साधने आणि राजकीय सामाजिकरणाचे महत्त्व.

विभाग - २

५. राजकीय सहभाग :- अर्थ, व्याख्या, स्वरूप, राजकीय सहभागाची साधने, राजकीय सहभागासंबंधीच्या विविध पातळ्या आणि राजकीय सहभागातील अडथळे
६. राजकीय संसूचन :- अर्थ, व्याख्या, स्वरूप, राजकीय संसूचनासंबंधीचा कार्ल डवाइशचा सिध्दांत राजकीय संसूचनांची साधने आणि महत्व.
७. राजकीय अभिजन :- अर्थ, व्याख्या, राजकीय अभिजनांच्या निर्मितीसाठी जबाबदार असणारे घटक, राजकीय अभिजनांच्या अभिसरणासंबंधीचा पॅरोटोचा सिध्दांत, राजकीय अभिजन आणि लोकशाही.
८. राजकीय बदल (परिवर्तन) :- अर्थ, व्याख्या, स्वरूप, राजकीय बदलावर प्रभाव टाकणारे घटक, राजकीय बदलाचे महत्व.

Reference Books : -

1. Rush Michael and Alth off : - An Introduction to Political Sociology - Nelsons - 1972
2. Varma S.P. :- Modern Political theory - Vikas Publication - New Delhi.
3. Bottomere :- Political Sociology
4. Nashkate :- Contemporary Political Sociology - Black well Publishers UK
5. Coser Lewis (Ed) :- Political Sociology -(selected Essays) Happer and Row - New york - 1967
6. Dahl Robert :- Modern Political Analysis
7. R.T. Jangam :- Text book of Political Sociology
8. Dr. Pathi :- Political Sociology
9. Ghai V. R. :- Modern Political Analysis
10. Patil - Mishra :- Political Sociology, Ideas and Issues
11. Vatsyayam : - Text book of Political Sociology
12. S. K. Padhy (Ed) :- Political Sociology
13. Boottmore T. B. :- Elites and Society -Penguin - 1971
14. श. गो. देवगांवकर :- राजकीय समाजशास्त्र - मंगेश प्रकाशन, नागपूर.

15. बी. वाय. कुलकर्णी :- राजकीय समाजशास्त्र - विद्या प्रकाशन, नागपूर
16. डॉ. ना. र. इनामदार व डॉ. पुराणिक :- राजकीय समाजशास्त्र
17. डॉ. भा. ल. भोळे :- राजकीय सिध्दांत आणि विश्लेषण - पिंपळापुरे प्रकाशन, नागपूर २००२
18. डॉ. चंद्रशेखर दिवाण :- राजकीय सिध्दांत आणि राजकीय विश्लेषण, विद्या प्रकाशन, नागपूर
19. डॉ. बाचल वि. मा., गर्दे दि. का. :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण - भाग १ व २ कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे - ३०
20. प्रा. बोरालकर :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण
21. ना. र. इनामदार व अलिम वकील :- आधुनिक राजकीय विश्लेषण - पुणे, शुभदा - सारस्वत १९८४

हिंदी संदर्भ ग्रंथ -

१. डॉ. राजेंद्रकुमार शर्मा :- राजनैतिक समाजशास्त्र
२. डॉ. एम. एम. लवानिया :- राजनैतिक समाजशास्त्र
३. डॉ. धर्मवीर :- राजनैतिक समाजशास्त्र

Paper - VI - International Politics

SECTION - I

1. International Politics :- Nature and Scope, Idealistic and Realistic Theories.
2. Elements of National Power : Geography, Population, Natural Resources, Leadership, Technology, Ideology, National Character, Morale.
3. Foreign Policy : Objectives and determinants.
4. Diplomacy : - a) Meaning, kinds and changing nature.
b) Functions of diplomats.

SECTION - II

5. Balance of Power - Meaning, Characteristics, Techniques, Balance of terror.

6. a) United Nations - Main Organs - Achievements and failure of U.N.
b) International Law - Meaning, Sources and Limitatons.
7. New World Order :-
 - a) End of cold war and emergence of unipolar world ?
 - b) Emergence of regional organisations.
 - c) Economic co - operation and WTO.
8. India's relations with neighbouring Countries :
Pakistan, Srilanka, China, Bangaladesh and Nepal.

मराठी भाषांतर

आंतरराष्ट्रीय राजकारण - पेपर क्रं. - ६

विभाग - १

१. आंतरराष्ट्रीय राजकारण : - स्वरूप आणि व्याप्ती, आदर्शवादी व वास्तववादी सिध्दांत.
२. राष्ट्रसत्तेचे घटक :- भौगोलिक, लोकसंख्या, नैसर्गिक साधनसंपत्ती, नेतृत्व, तंत्रज्ञान, विचारधारा.
राष्ट्रीय चारित्र्य, मनोधैर्य.
३. परराष्ट्र धोरण - उद्दिष्टे व निर्धारक घटक
४. राजनय : अ) अर्थ, प्रकार आणि बदलते स्वरूप.
ब) राजनयज्ञांची कार्ये.

विभाग - २

५. सत्ता संतुलन : अर्थ, वैशिष्ट्ये, तंत्रे, दहशतीचे संतुलन
६. संयुक्त राष्ट्रे अ) प्रमुख घटक, संयुक्त राष्ट्रांचे यशापयश.
ब) आंतरराष्ट्रीय कायदा - अर्थ, उगमस्थाने व मर्यादा
७. नवी जागतिक व्यवस्था :
अ) शीतयुद्धाची समाप्ती व एकध्रुवीय जगाचा उदय ?

ब) क्षेत्रीय संघटना

क) आर्थिक सहकार्य - जागतिक व्यापार संघटना.

८. भारताचे शेजारील देशांशी संबंध

पाकिस्तान, श्रीलंका, चीन, बांगलादेश आणि नेपाळ.

Reference Books : -

1. Hans J. Morgenthau - Politics Among Nations, 6 th Edition, New York : Alfred Knopf, 1985.
2. Palmer and Perkins - International Relations, World Community in Transition, Scientific Book Agency, Calcutta 1965.
3. Vinaykumar Malhotra - International Relations, Amol Publications Pvt. Ltd., New Delhi 1999
4. Premlata Sharma - International Relations, Mangaldeep Publication Jaipur,
5. Wright Quincy - Study of International Relations, Times of India Press, Bombay 1970
6. C. B. P. Shrivastav - India and the World, Changing Scenario, Kitab Mahal Allahabad, 2003
7. J. W. Burton - International Relations,
8. Prakash Chandra - International Politics,
9. डॉ. सुनिल दाते - आंतरराष्ट्रीय संबंध व राजकारण, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद.
10. डॉ. वसंतकुमार रायपुरकर - आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
11. डॉ. वा.भा.पाटील - आंतरराष्ट्रीय संबंध, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
12. इंदापवार दि. बा.आणि हाशम शेख - प्रचलित विदेशी नीती, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
13. काशीकर श्री.गो. - आंतरराष्ट्रीय संबंध.

Paper - VII - Comparative Government and Politics

[With reference to the Government and Politics of United Kingdom, USA, Switzerland and France]

SECTION - I

1. Meaning, Nature and Scope of Comparative Politics.
2. Approaches to the Study of Comparative Politics :
Traditional, Structural, Functional and Behavioural.
3. Characteristics of the Constitutions.
4. Executive :- Characteristics and Functions.

SECTION - II

5. Legislature :- Composition and Functions.
6. Judiciary :- Judicial Review in U.S.A., Independence of Judiciary
7. Unitary and Federal Systems -
 - a) Characteristics of Unitary Systems
 - b) Federal Systems of U.S.A. and Switzerland
8. Party Systems :
 - a) Two Party Systems of U.K. and U.S.A.
 - b) Multi - party Systems of Switzerland and France.
 - c) Interest Groups - Role in Politics.

मराठी भाषांतर

तुलनात्मक शासन आणि राजकारण - पेपर क्रं. - ७

(संदर्भ - ब्रिटन, अमेरिका, स्वित्झर्लंड व फ्रान्स)

विभाग - १

१. तुलनात्मक राजकारण - अर्थ, स्वरूप व व्याप्ती
२. तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाचे दृष्टिकोन :- पारंपारिक, रचनात्मक - कार्यात्मक, वर्तनवादी
३. राज्यघटनांची वैशिष्ट्ये.
४. कार्यकारी मंडळ : वैशिष्ट्ये व कार्ये.

विभाग - २

५. कायदेमंडळ :- रचना व कार्ये.
६. न्यायमंडळ :- अमेरिकेतील न्यायालयीन पुनर्विलोकन, न्यायालयीन स्वातंत्र्य.
७. एकात्म व संघराज्य व्यवस्था :-
 - अ) एकात्म शासन व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये.
 - ब) अमेरिका व स्वित्झर्लंड मधील संघराज्य व्यवस्था.
८. पक्षपद्धती :
 - अ) ब्रिटन व अमेरिकेतील द्विपक्ष पद्धती
 - ब) स्वित्झर्लंड व फ्रान्समधील बहुपक्ष पद्धती
 - क) हितसंबंधी गट - राजकारणातील भूमिका

Reference Books : -

1. Harry Eckstein & David E Apter - Comparative Politics, A Reader (New York, The Free Press, 1968)
2. Herman Finer - The Theory and Practice of Modern Government, Methuen & Company, London - 1969.
3. S. R. Maheshwari - Comparative Govt. and Politics, Laxmi Narayan Agrawal, Agra - 1983.
4. V. N. Khanna - Major Political Systems, Chand and Company, Delhi.
5. J. C. Johari - Comparative Politics, Sterling, Delhi
6. J. Blondel - An Introduction to Comparative Government, London, 1969.
7. V. D. Mahajan - Select Modern Governments, S. Chand & Co. Ltd., New Delhi.
8. चि.ग. घांगरेकर - तुलनात्मक राजकीय व्यवस्था, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
9. दि. का. गर्दे - वि. मा. बाचल - आधुनिक राजकीय विश्लेषण, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
10. म. द. देशपांडे - शासन संस्था - राज्य पद्धती, तौलनिक विचार, महाराष्ट्र विद्यापिठ, ग्रंथ निर्मिती मंडळ, कोल्हापूर.
11. प्राचार्य - चंद्रशेखर शास्त्री - प्रमुख देशांची शासनप्रणाली, पायल प्रकाशन, लक्ष्मी नगर, नागपूर - १०

12. प्रा. सुबोधकुमार ए. काक्रंबे - शासन संस्थांचा तुलनात्मक अभ्यास, राविल पब्लिकेशन्स, सातारा.

Paper - VIII - Western Political Thought

SECTION - I

1. Plato :- Justice, Education, Ideal State.
2. Aristotle :- Nature and Classification of States, Citizenship, Revolution.
3. Machiavelli :- Human Nature, Role of king, Politics and Morality
4. Hobbes :- Social Contract Theory.
Concept of Sovereignty.
5. Locke :- Social Contract Theory.
Concept of Sovereignty.

SECTION - II

6. Rousseau : Social Contract, General Will, Concept of Sovereignty.
7. Hegel : Dialectics,
State and Civil Society.
8. Karl. Marx : Historical Materialism, Theory of Surplus value,
Proletarian Revolution and Communism.
9. J. S. Mill : Utilitarianism,
Liberty,
Representative Government.
10. Harold Laski : Pluralistic Theory of Sovereignty,
Liberty and Equality,
Democratic Socialism.

मराठी भाषांतर

पाश्चात्य राजकीय विचार - पेपर क्रं. - ८

विभाग - १

१. प्लेटो : न्याय, शिक्षण व्यवस्था, आदर्श राज्य

२. अॅरिस्टॉटल : राज्याचे स्वरूप व वर्गीकरण, नागरिकत्व, क्रांती
३. मॅकेव्हेली : मानवी स्वभाव, राजाची भूमिका, राजकारण आणि नैतिकता
४. हॉब्ज : सामाजिक करार, सार्वभौमत्वाची संकल्पना
५. लॉक : सामाजिक करार, सार्वभौमत्वाची संकल्पना

विभाग - २

६. रूसो : सामाजिक करार, सामूहिक ईहा, सार्वभौमत्वाची संकल्पना
७. हेगेल : विरोध विकासवाद.
राज्य व नागरी समाज.
८. कार्ल मार्क्स : ऐतिहासिक भौतिकवाद.
अतिरीक्त मूल्यांचा सिध्दांत.
कामगार क्रांती आणि साम्यवाद.
९. जे एस मिल : उपयुक्ततावाद,
स्वातंत्र्य.
प्रातिनिधिक शासन.
१० लास्की : सार्वभौमत्वाचा अनेक सत्तावादी सिध्दांत
स्वातंत्र्य व समता.
लोकशाही समाजवाद.

Reference Books : -

1. Francis W. Coker - Recent Political Thought, The World press Pvt. Ltd.,
2. V. D. Mahajan and R. R. Sethi - Recent Political Thought, Premier Publishing Company, Delhi.
3. William Ebenstein - Great Political Thinkers - Plato to the present,
Modern Political Thought, The Great Issues, IInd Edition,
Oxford and IBH Publishing Company.
4. Radhey Sham Chourasia - History of Western Political Thought Vol. I & II.

5. George H. Sabine - A History of Political Theory, George G. Harrap and Company Ltd., London.
6. Suda J. P. - History of Political Thought.
7. डॉ. ना. य. डोळे - राजकीय विचारांचा इतिहास, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
8. प्रा. सुधाकर कुलकर्णी - निवडक राजकीय विचारवंत, विद्याभारती प्रकाशन, लातूर.
9. प्रा. अरविंद शृंगारपूरे - भारतीय तथा पाश्चिमात्य राजकीय विचार, मंगशे प्रकाशन, नागपूर.
10. प्रा. भा. ल. भोळे - भारतीय आणि पाश्चिमात्य राजकीय विचार, पिंपळापुरे अॅण्ड कं. पब्लीशर्स, नागपूर.
पाश्चिमात्य राजकीय विचारवंत, पिंपळापुरे बुक डिस्ट्रीब्युटर्स, नागपूर.
11. प्रा. वा. भा. पाटील - पाश्चिमात्य राजकीय विचारक, मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
12. प्रा. वि. सी. जोशी - प्लेटो आणि अॅरिस्टॉटल यांचे राजकीय तत्वज्ञान, नाथ मुद्रणालय, औरंगाबाद.
13. प्रा. प. सी. काणे - काही प्रमुख राज्यशास्त्रज्ञ, विद्या प्रकाशन, नागपूर.